Openbaar Zaaknummer: Z/26/338654

Informatienota voor de gemeenteraad

Onderwerp: De VoorzieningenWijzer

Aanleiding

Op 29 januari 2026 heeft de gemeenteraad de nota *Opvolging aan aanbevelingen rekenkamerrapport armoede* vastgesteld.
Een belangrijke aanbeveling uit dit rapport is:
"Vergroot het inzicht in het niet-bereik door zicht te krijgen op het aantal en het profiel van inwoners die geen gebruik maken van armoederegelingen."

Uit het onderzoek blijkt dat er inwoners zijn die geen gebruik maken van regelingen en voorzieningen waar zij wel recht op hebben. Ook hebben wij weinig inzicht in deze groep. Daarnaast ontvangen wij signalen van inwoners en maatschappelijke partners dat onze minimaregelingen lastig toegankelijk zijn. De regelingen zijn waardevol, maar niet voor iedereen gemakkelijk te vinden of aan te vragen.
In 2024 hebben wij daarom de financiële hulpkaart ontwikkeld. Deze kaart geeft een overzicht van lokale regelingen en voorzieningen. Hier is veel behoefte aan, maar de kaart heeft ook beperkingen: niet alle voorzieningen passen erop en het helpt inwoners niet bij het aanvragen zelf.
In de genoemde nota hebben wij daarom De VoorzieningenWijzer opgenomen als één van de acties om het armoedebeleid effectiever te maken. Wie geldzorgen heeft kan terugvallen op een breed sociaal vangnet. Alleen weten veel mensen niet welke gemeentelijke regelingen, fondsen en landelijke toeslagen er zijn. Via De VoorzieningenWijzer, een online instrument, ontdekken inwoners wat voor hen geldt en kunnen zij gelijk aanvragen. De financiële hulpkaart blijft bestaan omdat voor een aanzienlijke groep mensen een papieren versie toegankelijker en voldoende is.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
26-01-2026	307726 Informatienota Opvolging aan aanbevelingen rekenkamerrapport armoede

Gewenst resultaat

De VoorzieningenWijzer is onderdeel van het gemeentelijke armoedebeleid.
Het instrument ondersteunt inwoners bij:

- het vinden en benutten van regelingen en voorzieningen;
- het voorkomen van geldproblemen;
- het verbeteren van hun inkomenspositie.

De inzet van de VoorzieningenWijzer draagt aantoonbaar bij aan lastenverlichting en inkomensoptimalisatie en een grotere toegankelijkheid van de regelingen.

Argumenten

1.1.1 Betere benutting van regelingen
De gemeente beschikt momenteel niet over één integraal instrument dat inwoners actief helpt bij het benutten van regelingen c.q. minimavoorzieningen. De VoorzieningenWijzer

is een gemeente specifiek inwonersplatform dat dit gat vult.
Met persoonlijke ondersteuning en een digitaal systeem krijgen inwoners overzicht en gericht advies. Ervaringen in andere gemeenten laten zien dat inwoners hiermee gemiddeld honderden euro's per jaar extra kunnen benutten.

1.1.2 Ondersteuning bij belastingaangifte
De VoorzieningenWijzer bevat een belastingcheck. Deze helpt inwoners bepalen of het zinvol is om belastingaangifte te doen. Zo ontdekken zij of zij mogelijk geld kunnen terugkrijgen van de Belastingdienst.

1.1.3 Onafhankelijk advies over zorg en energie
De VoorzieningenWijzer geeft onafhankelijk advies over zorgverzekeringen en energiecontracten.
Veel huishoudens met een laag inkomen kiezen voor goedkope contracten die niet altijd goed passen bij hun situatie. Dat kan leiden tot onverwachte kosten of betalingsproblemen. De zorg- en energiecheck helpt inwoners een passende en betaalbare keuze te maken. Zij kunnen, als dat nodig is, direct overstappen.

1.2 Toegankelijk en eenvoudig
De VoorzieningenWijzer is ontwikkeld vanuit het perspectief van de inwoner. De informatie is duidelijk en begrijpelijk.
Als digitale ondersteuning niet voldoende is, is er persoonlijke hulp van medewerkers van de VoorzieningenWijzer en van gemeentelijke consulenten en maatschappelijke partners. Hierdoor is het instrument goed inzetbaar bij huisbezoeken, spreekuren en adviesgesprekken.

1.3 Aansluiting bij gemeentelijk beleid
De inzet van de VoorzieningenWijzer draagt bij aan de realisatie van de doelen uit het beleidsplan *Armoede, geldzorgen en schulden*. Het zorgt voor een laagdrempelige dienstverlening en preventie van schulden.
Ook past het geheel binnen het Strategisch Kompas 2035 van de gemeente Wijchen. Om armoede te verlichten streven we ernaar dat inwoners meer en makkelijker gebruik kunnen maken van onze voorzieningen. In het verlengde hiervan speelt de veelgehoorde wens van inwoners om **één-loket** voor minimavoorzieningen. Het onderzoeken van de mogelijkheden hiertoe is één van de acties uit het Integraal plan Opvolging aanbevelingen rekenkamerrapport. De VoorzieningenWijzer is een inhoudelijke uitwerking van dit idee.

1.4 Preventieve werking
Door inwoners tijdig inzicht te geven in inkomensondersteuning en besparingsmogelijkheden, kunnen schulden worden voorkomen. De VoorzieningenWijzer sluit goed aan bij de aanpak Vroegsignalering.

1.5 Vervult behoefte maatschappelijke partners
Op verschillende manieren treffen we onze maatschappelijke partners: in netwerken, in samenwerkingsverbanden en in gedeelde zorg voor inwoners. Een telkens terugkerende vraag is of het aanbod aan voorzieningen en met name de aanvraag ervan niet eenvoudiger en duidelijker kan. De VoorzieningenWijzer is met hen besproken en wordt unaniem gezien als een waardevolle en broodnodige toevoeging. Consulenten zien vooral het overzicht en de tijdswinst die ermee geboekt wordt. Minder uitzoekwerk betekent meer focus op de gesprekken. Voor de partners betekent het gebruik dat men betere gesprekken kan voeren en per contactmoment meer effect bereikt. En samen zien zij als meerwaarde dat de samenwerking eenvoudiger wordt omdat informatie beter kan worden gedeeld.

1.6 Positieve ervaringen andere gemeenten
Ongeveer 125 gemeenten werken al met de VoorzieningenWijzer. Zij ervaren een betere benutting van regelingen, meer overzicht voor inwoners en een preventieve werking. Ook de adviesfunctie wordt als waardevol gezien. Daarnaast zijn ze op werkdagen vele uren beschikbaar per telefoon voor hulp en ondersteuning.

1.7 Eenvoudige implementatie
De implementatie is eenvoudig. De organisatie achter de VoorzieningenWijzer verzorgt het grootste deel van de uitvoering inclusief een training voor de medewerkers. Binnen enkele weken kan het systeem operationeel zijn.

1.8 Managementrapportage
Ieder kwartaal wordt er een rapportage aangeleverd met daarin een overzicht van behaalde resultaten. Deze gegevens zijn niet herleidbaar tot personen.
In dit rapport staat onder andere: het aantal bezoekers, het aantal sessies online checks en het te behalen voordeel voor inwoners. Daarnaast wordt beschikbare en relevante informatie gedeeld over specifieke onderbenutting en doelgroep. Deze informatie kan ons helpen om meer inzicht in het niet-bereik te verkrijgen.

2.1 Beperkte investering zorgt voor hoog maatschappelijk rendement
De VoorzieningenWijzer is een preventieve interventie met relatief lage kosten en hoge maatschappelijke baten, vooral doordat het bestaande middelen beter ontsluit in plaats van nieuwe middelen vraagt. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 12.000. Dit is 0,6% van het totale budget dat we nu uitgeven aan bijzondere bijstand en andere minimavoorzieningen.
Door betere benutting van bestaande regelingen wordt het maatschappelijk rendement vergroot. Ten eerste is er een direct financieel rendement. Het levert huishoudens gemiddeld zo'n 740 euro per jaar aan extra besteedbaar inkomen op. Ten tweede zijn de effecten op macro niveau merkbaar: lagere schulden en minder publieke kosten, groter gevoel van welzijn, meer participatie en uiteraard een verhoogde effectiviteit van ons armoedebeleid.

Tegenargumenten en risico's
1.1 Toename uitgaven minimabeleid
Wanneer meer inwoners gebruik maken van regelingen, kunnen de uitgaven stijgen. Dit is beleidsmatig gewenst, maar vraagt om financiële monitoring.

1.2 Afhankelijkheid van externe partij
De gemeente wordt voor dit instrument afhankelijk van een externe organisatie. De VoorzieningenWijzer is echter een non-profit organisatie met ruime ervaring en brede landelijke inzet. In het Nationaal Programma Armoede 2025 wordt de VoorzieningenWijzer specifiek genoemd als hulpmiddel. Het risico op uitval wordt laag ingeschat.

1.3 Inbedding in de organisatie en communicatie inwoners
Succesvolle inzet vraagt om goede inbedding in de uitvoering en actieve communicatie richting inwoners. Een groot deel van de communicatie wordt verzorgd door de aanbieder, in samenwerking met de gemeente. Communicatie en informatie zijn jaarlijks terugkerende acties.

2.1 Structurele kosten
Het gebruik brengt voor 3 jaar kosten met zich mee: afgerond € 12.000 per jaar. Hiervoor is dekking voor de jaren 2026-2029 nodig binnen de begroting. De kosten zijn in de Perspectiefnota 2026 meegenomen.

Financiële gevolgen
De incidentele kosten in 2026 voor de implementatie bedragen € 3.600.
De kosten voor de komende 3 jaar bedragen € 12.000 jaar. Hiervoor is nu geen budget beschikbaar. Deze kosten worden in de Perspectiefnota 2026 verwerkt.

Communicatie
Samen met maatschappelijke partners, het sociaal team, consulenten en schuldhulpverlening informeren wij de doelgroep actief over de VoorzieningenWijzer. De aanbieder stelt hiervoor een uitgebreid marketingpakket beschikbaar.

Inwonersparticipatie
Het Adviesorgaan Sociaal Domein is om advies gevraagd. Het Adviesorgaan adviseert om het instrument De VoorzieningenWijzer te gaan gebruiken om het bereik van de minima regelingen te vergroten en hiermee de gevolgen van armoede te verlichten. Het orgaan is zeer positief over de gebruiksmogelijkheden van de VoorzieningenWijzer en hoe de gemeente en haar partners dit kunnen inzetten bij de contacten met de inwoners. Het orgaan is zich ervan bewust dat een 100% bereik niet realistisch is.
Het Adviesorgaan noemt 2 aandachtspunten. Ten eerst het belang om het gebruik te monitoren om het inzicht in het niet-bereik te vergroten en te achterhalen waar inwoners het aanvraagproces staken. Ten tweede het belang om inwoners actief te wijzen op de VoorzieningenWijzer. Hierbij wordt een belangrijke rol weggelegd voor de intermediair of consulent om samen met de inwoner / cliënt de stappen te doorlopen.
Hiermee wordt ook inzicht verkregen in de toegankelijkheid van het instrument. Deze bevindingen samen met de door de VoorzieningenWijzer beschikbaar gestelde data en rapportages zullen kunnen leiden tot een effectiever armoedebeleid.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na een positief besluit van de gemeenteraad bij de behandeling van de Perspectiefnota 2026 wordt de samenwerkingsovereenkomst gesloten. Vervolgens start de inrichting en implementatie. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan monitoring (vanuit een 0-situatie) en het onderhoud van de VoorzieningenWijzer zoals het actueel houden van informatie.
Er wordt een communicatieplan opgemaakt en uitvoeringsconsulenten én maatschappelijke partners worden meegenomen in de werkwijze.
De VoorzieningenWijzer wordt betrokken bij het voorstel voor de introductie van het één-loket, dat in Q4 2026 aan de raad wordt voorgelegd.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Voorstel advies
Team W&I
Team Financiën
Team AJZ